Ходоров Олег Миколайович,
майстер виробничого навчання
КЗ «Прилуцький професійний ліцей» Чернігівської обласної ради

ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИКА ЇХ УПРОВАДЖЕННЯ В ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНУ ПІДГОТОВКУ

Сучасний урок, як теоретичного, така і виробничого навчання – це далеко не одноманітна та єдина структурно-змістова схема. Тому кожний педагог визначає для себе ті форми роботи, які для нього найбільш прийнятні, відповідають тій парадигмі, якій він віддає перевагу в роботі.

За попередні роки багато педагогічних цінностей змінилося. З'явилися не тільки нові цілі, але й нові засоби навчання. Головне, що сьогодні урок розглядається не тільки як діяльність педагога, іншими словами, як форма навчання, а й як діяльність учня [1].

У сучасному світі освіта є соціальною і духовною опорою життєдіяльності людей. Для сучасного суспільства впровадження інноваційних технологій в освіту має не стільки теоретичне, скільки практичне значення, оскільки в умовах глобалізації воно стосується його історичного розвитку та перспектив, які пов'язані з так званими «високими технологіями». Їхніми головними аспектами є:

- технологізація всіх видів наукових досліджень;

- зміщення державного фінансування зі сфери фундаментальних досліджень у сферу технологічних імплікацій, у розвиток соціальної та інформаційної інфраструктури науки;

- упровадження сучасних комп'ютерних і мережених технологій;

- зростання та широке застосування нових інформаційно-освітніх технологій.

Необхідною умовою використання інформаційних технологій є реформування системи освіти, розробка нових дидактичних і методичних концептуальних засад освіти.

Інноваційні педагогічні технології можна класифікувати за основними групами, це:

- традиційні педагогічні технології;
- педагогічні технології на основі особистісно орієнтованого педагогічного процесу;
- педагогічні технології на основі активізації та інтенсифікації діяльності учнів;
- педагогічні технології на основі підвищення ефективності управління та організації навчального процесу;
- педагогічні технології на основі дидактичного вдосконалення та реконструювання матеріалу;
- окремі предметні педагогічні технології;
- альтернативні педагогічні технології;
- вроджені педагогічні технології;
- педагогічні технології розвиваючого навчання [2].

Традиційна система навчання, за якої учні виступали об’єктом роботи викладача (учителя) і повинні були відтворити певну суму знань, вже не може бути ефективним методом для досягнення навчальних цілей. Засвоєння знань завершується утворенням відповідних понять та вмінь, які у свою чергу мають бути включені до системи через практичну діяльність учнів. Лише за таких умов засвоєні знання будуть свідомо використані в реальних життєвих умовах. Проте репродуктивний характер навчальної діяльності, у ході якого відбувається звичайне запам’ятовування і відтворення певного об’єму інформації створює фрагментарні знання, які в подальшому не знаходять свого подальшого використання. Крім того, лише відтворення знань обмежує учнів у формуванні таких узагальнених вмінь, як аналіз, синтез, оцінювання та ін., що є

передумовою розвитку навичок високого рівня, коли вони засвоюють не тільки знання, а й способи оперування ними, методи, що допомагають здобувати їх.

У зв'язку з цим, все більшого поширення набувають педагогічні технології, за яких учні навчаються творчо та критично мислити, працювати в групі над проблемою, планувати власну діяльність, здійснювати аналіз об'єктів, процесів чи явищ. Учні обмірковують чи висловлюються з приводу отриманих результатів, ставлять запитання і відповідно виявляють готовність до планування подальшої роботи. Такий практичний підхід до процесу пізнання дає змогу привчати учнів до виділення засвоюваних знань в цілісну систему. Зрозуміло, що учні в цьому випадку діють як суб'єкти процесу пізнання, співпрацюють з викладачем та один з одним, розуміють, що вони роблять і для чого.

Модель навчання, за якої учні стають активними співучасниками власного процесу пізнання називають інтерактивною. Суть такого навчання полягає в тому, що учні перетворюються на активних учасників навчального процесу, вступають в співпрацю з викладачем та одногрупниками. На інтерактивному уроці викладач використовує спеціальні інтерактивні прийоми, які дозволяють йому залучати до роботи більшу частину групи, ніж за традиційних активних чи пасивних методів навчання [3, 385 с.].

Методи виробничого навчання – основні способи діяльності майстра виробничого навчання та учнів, завдяки яким учні оволодівають знаннями, уміннями і навичками, професійною майстерністю, розвивають творчі здібності, розумові і фізичні сили. Методи виробничого навчання мають свої особливості, що випливають із специфіки та змісту курсу виробничого навчання, а також рівня формування професійно важливих якостей учнів, їх індивідуальних особливостей.

Готуючись до уроку виробничого навчання важко визначити чіткі межі між різними методами навчання: вони переплітаються, доповнюють один одного, скидаються в комплексний пакет, систему прийомів, за допомогою

яких майстер виробничого навчання і учні реалізують поставлені цілі. Кожен з методів навчання має певні переваги і недоліки [4, 185с.].

Рольова гра – це моделювання ситуації, де учасникам пропонується зіграти роль певної людини у знайомих обставинах чи ситуаціях. Сценарій часто вигадується, або використовуються реальні ситуації, з якими учасник може стикнутися у повсякденному житті.

Приклад рольової гри на уроці в/н з теми «Кисневе різання пластин за розміром».

Тип заняття: рольова гра.

Хід заняття

1. Організаційний момент.

Повідомлення мети заняття, форми його проведення та умови проведення.

2. Хід гри.

Майстер-замовник деталі, з числа учнів визначається дефектовщик, який перевіряє готові розміри деталей решта учнів виконують різання та здають виконану роботу дефектовщику, й замовнику деталей.

3.Підсумки гри.

Відбувається аналіз гри: про що нове й цікаве дізналися учні, визначення типових помилок, над якими треба працювати.

Ситуаційний аналіз - полягає в тому, що слухачі, ознайомившись з описом проблеми, самостійно аналізують ситуацію, діагностують проблему й надають свої ідеї й рішення в дискусії з іншими слухачами.

Приклад ситуаційного аналізу на уроці в/н з теми «Зварювання простої метало конструкції з профільної труби 40*40 мм».

Хід заняття

1. Організаційний момент.

Повідомлення мети заняття, форми його проведення та умови проведення

2. Хід уроку.

Маємо три види зварювання: ручне дугове, напівавтоматичне, газове, учні під час обговорення визначають доцільність використання виду зварювання та виконують його в залежності від обраної ситуації.

3. Підсумки уроку виробничого навчання.

Групове обговорення обраного виду зварювання, допущенні помилки, та оцінка якості зварювання різними видами зварки.

Застосування інтерактивних методів на уроках виробничого навчання сприяє формуванню навчального співробітництва й партнерства між учасниками навчального процесу, розвиває самостійне мислення та ініціативність учнів.

Список використаної літератури

1. https://docs.google.com/document/d/1b1OElTJqM8Mo7qB9-P1dA6s-F1TlgcmAjOl6Q6yn0-0/edit.
2. https://web.archive.org/web/20180510152747id_/https://ivetua.science/images/Journals_IPTO/Arhive.
3. Інноваційні педагогічні технології навчання професії: Монографія [Нікуліна А. С., Максименко Ю. Б., Матвєєв Г. П., Засланська С. А. та ін.]; за ред. Нікуліної А. С. Донецьк: Донецький інститут післядипломної освіти інженерно-педагогічних працівників, 2005. 385 с.
4. Сисоєва С. О. Педагогічні технології професійної підготовки фахівців: навчальний тренінг. К.: Університет «Україна». 2007. 185с.